

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 "

Helyben házhoz hordva:

Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "

Videkre postán szállítva:

Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
ünnepek utáni napok kivételével.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.A szerkesztőség kizárólag visszadási
vagy megőrzési nem vállal.Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A szerb szerződés és a magyar gazdák!

Irtá **Jeszenszky Pál**, az O. M. G. E. ügyvezető
titkára.

Két hónapja, hogy elmúlt a szerb háboru veszedelme s megkötött a béke Szerbiával. Lidérc nyomástól szabadult fel az ország s egyelőre legalább a múlté a háboru minden réme. Ha meg is szabadultunk azonban a bennünket fenyegető veszedelemtől s a vér és pénzáldozattól, méltán töltheti el a magyar gazdák aggodalom amiatt, hogy mi lesz az ára a megkötött békének s nem a magyar mezőgazdaság lesz-e kénytelen azt megfizetni.

Egyelőre még ugyan nincs baj. Werkerle tudvalevőleg visszavonta a Szerbiával kötött kereskedelmi szerződés becikkelyezéséről szóló javaslatot s miután a felhatalmazási törvény alapján rendeltileg életbeléptetett szerződés hatálya csupán az évi március hó 31-ig terjedt, április hó 1-én érvénybe lépett ismét a régi helyzet, vagyis Szerbiával szemben az autonóm vámtételek érvényesek folyó hó 1-től kezdve.

Idáig a dolog rendben volna s ha ez a viszony marad fenn a két állam között, az esetben a magyar mezőgazdaságot nem fenyegeti veszedelem. Azonban

Szerbia már hangoztatja, hogy a legtöbb kedvezmény elvén alapuló mai provizórium rája nézve teljesen értéktelen s iróniának mondja ezt a helyzetet s ennél fogva a két állam közötti kereskedelmi szerződés megkötését sürgetőleg követeli.

Hogy Szerbiára nézve csak oly szerződés bír értékkel, mely számára jelentékeny — a most visszavont szerződésben megadottnál nagyobb, — kedvezményt biztosít, az kérdés tárgyát nem képezheti.

De mi vár ennek megadása esetén a magyar mezőgazdaságra? Óriási károsodás s államtenyésztésünknek tönkretétele. Románia ugyanis sietett a háborus helyzet által felidézett szituációt kiaknázni s a maga számára különösen állati termékek behozatala tekintetében messzemenő engedményeket biztosítani.

Ha most már Románián kívül még Szerbiának is kedvezmény adatik állati termékek behozatalára, sőt esetleg Bulgáriának is, akkor ez oly végzetes csapást jelent hazai állattenyésztésünk szempontjából, melyet el nem viselhetünk.

A magyar gazdáknak pedig mindenkor az volt s ma is az az álláspontja, hogy a Balkán-államoknak nem engedélyezhető nagyobb kontingens-behozatal, mint amennyit mi kivihetünk s ezért kö-

veteltük a behozatal maximális kontingentálását, úgy szarvasmarha, mint sertésekben. Ez utóbbiakból mi Németországba 80,000 darabot vihetünk ki szerződésünk értelmében, de a konjunkturalis és egyéb okok miatt nem viszünk ki oda egyetlen sertést sem. Egyedüli piacunk tehát Ausztria, ahova 1906-tól a múlt év végéig évi átlagban 430 ezer drb sertést vittünk ki.

Ha tehát Romániának is, Szerbiának is behozatali engedély adatnék s ez csak 200 ezer darabra rugna, akkor nyilvánvaló, hogy sertésáraink óriási mérvben devalválódnának és sertésállományunk tönkretétele. Ausztria természetesen igen olcsón jutna hozzá állati termékeinkhez, a behozandó állatok vámjának 66 százaléka is kvóta arányában az ő javára esnék és természetesen ipari termékeink kivételére is kapna Szerbiától viszontengedményeket. A megkötött béke előnyeit tehát Ausztria kétségkívül egyedül élvezné, de nagyon megadná az árát Magyarország mezőgazdasága, mert amint sertésállományunk tönkretétele, úgy szarvasmarhatenyésztésünk és egyéb állati termékeink jövedelmezősége is nagyon devalválódnék.

Mindezek tehát rendkívül aggasztó körülmények s mezőgazdaságunk helyzete

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Apróságok Blahánéről.

Kéry Gyula Blaha Lujza című könyvében olvassuk, hogy Blaháné már hét éves korában fellépett a színpadra Győrött Hegedűs Lajos társulatánál. A »Koldusnő«-ben egy kis leány szerep jutott neki és első kísérletével is teljes sikert aratott.

Ettől kezdve beállott ő a vándorkomédiások közé és szülőivel barangolt ő is vidékről — vidékre.

A budapesti »Nemzeti Színház«-ban, mint szerződött tag a »Tündérlak Magyarhonban« mutatkozott be. Mindjárt első fellépésével meghódította a közönséget.

Ezután minden fellépése újabb diadal volt.

Évekkel ezelőtt egy szerény kis nyári lakban lakott Blaháné a regényes gödöllői hegyek alatt, a hová pár heti pihenésre szokott visszavonulni, a mikor a Népszínházban, az előadások szüneteltek. A nyárlakban az egyik szobát a »Piros bugyellár«-beli szoba mód-

jára butorozta be paraszti asztalokkal, tulipános ládákkal, mázos edényekkel tele aggott fogassal. A mellette lévő másik szoba falait pedig valóságos szallagerdő fődte, amelyből a feliratok kandikáltak ki, mint a lombokon keresztül szűrődő napsugár. Egy alkalommal a művésznő családjával együtt a fővárosba utazott, amit Jeney bácsi az öreg vinciellér arra használt fel, hogy nagy takarítást végzett a cselédséggel.

Kitárták az ablakokat, már töröltek-poroltak, kora reggel óta, midőn az egyik cseléd hirtelen egy karcsu asszonyt pillantott meg, a mint az ablakon át kíváncsian a szobába tekint. A cselédleány abban a hitben, mintha egy nyaraló urasszonnyal lenne dolga, elébe megy és tiszteleggel mondja:

— Kérem nagysága, ha érdeklí ez a sok koszoru, megmulum, mert úgy is nincsen senki itthon...

Alig mondta ki, a vinciellér is oda jön és megpillantva a karcsu asszonyt, hangosan föl kiált: Jézus Mária! a felséges királyné.

És csakugyan Erzsébet királyné volt, aki reggeli sétáját végezte. Ki lakik itt? kérdezte a vinciellértől:

— Itt Blaháné, a nemzet csalogánya lakik. Azután végig mutatta az egész lakást.

— Mondja meg a nemzet csalogányának, hogy itt voltam és megnéztem az egész lakást.

És a felséges asszony mosolyogva csukta be maga után az ajtót és folytatta útját az erdőbe.

Beszélik, hogy mikor a walesi herceg Budapesten időzött, fényes kíséretével megjelent a Népszínházban, hogy Blahánénak egyik »piros csizmás« szerepét megnézzék.

A magas vendég az előadás végéig ott maradt s le nem vette a szemét a színpadról.

Egy-egy dalt a páholyból kihajolva hallgatta, nagy lelkesen tapsolt, hogy megismételjék. A hatalmas trónörökös el volt ragadtatva s felvonásközben gróf Károlyi István kíséretében lement a színpadra, hogy Blahánét személyesen is megismerje és átadja neki a magával hozott virágbokréját.

A színpadon nagy sürgés-forgás támadt s keresték Blahánét.

És mikor a piros csizmás Török Zsófi asszony a színpalak mögül előbujt: az angol trónörökös egyenesen hozzá lépett s kezét akart neki csókolni.

A művésznő azonban elkapta a kezét s tréfásan szólt:

PETHŐ ZSIGMOND mázoló

Lakása: Uri-utca 29. sz.

Telefon szám 875.

felettlőbb komoly. Vigaszunk pedig csak az lehet, ha Darányi kijelentésének, hogy »az összbehozatali mennyiséget a Balkán-államokból fokozni nem engedik« teljes egészében érvényt is szerez majd a kormány.

Gróf Tisza István Budapesten. Egyházi ügyekben tegnap gróf Tisza István a fővárosban tartózkodott. Reggel jött és az esti vonattal már Gesztre utazott vissza. Ittléte semmi összefüggésbe nem volt a válsággal. A közeli napokban Tisza gróf megint a fővárosba jön, megint telekezeti ügyek elintézése végett. Egy esti lapnak az a híre, hogy a volt miniszterelnököt felesége betegsége hozta a fővárosba, tévedésen alapszik, mert a grófné már meggyógyult.

A politikai válság.

A válságban — legalább külsőleg — újabb mozzanat nem észlelhető. De annál több történik a kulisszák mögött. Beavatott politikusok szerint a dolgok ma már annyira elmeresedtek, hogy a Wekerle—Andrássy féle kibontakozási terv alig valósítható meg. Valószínűnek tartják, hogy Wekerle holnap, vagy holnapután Bécsbe utazik és be fogja jelenteni a királynak, hogy kibontakozási tervének a függetlenségi pártot, a maga egészében nem tudta megnyerni.

Wekerle fáradozásai egyrészt a bécsi körök merev ellenállásán, másrészt pedig Justh hajthatatlanságára szenvedtek hajótörést. Bécsben hallani se akarnak engedményekről, Justhék pedig az önálló bank nélkül minden új alakulást lehetetlenné tesznek.

Kossuth két tűz között van: egyrészt Wekerle, Andrássy és Apponyi szorítják őt a

békés, bölcs és józan politikára, másrészt pedig a meglehetősen agresszív bankcsoporthoz vezet, ha cserben hagyja őket. Tegnap a függetlenségi pártkörben azt is beszéltek, hogy Kossuth egyidőre teljesen visszavonul a politikától, mert se ellenzékbe nem akar menni, se pedig a bankcsoporthoz ellen állást nem kíván foglalni. Ugy látszik, ezzel hozható kapcsolatba az a hír, hogy Kossuth egy havi kúrára Wiesbadenbe fog utazni.

Ilyen körülmények között nem csoda, ha ma már az összes lapok egy Lukács László vagy Khuen Hederváry-féle hivatalnok-kabinet lehetőségéről beszélnek.

A függetlenségi kabinet — lehetetlen.

A függetlenségi táborból ma különös jelentés hangzott el. A párt hivatalos lapjába Szatmári Mór képviselő cikket irt, mely nyilván Kossuth Ferenc intencióit és gondolkodását tükrözi vissza s ebben a következő sorok vannak:

»A legtermészetesebb, az alkotmányos, parlamentáris élet követelményeinek legmegfelelőbb és legegyszerűbb megoldás az lenne, ha a parlamenti majoritás, vagyis a függetlenségi párt venné át a kormányt. De ez a legegyszerűbb, legtermészetesebb megoldás lehetetlen.«

A függetlenségi pártnak, hogy átvehesse a kormányt, egyszerűen pörére kellene vetkőznie az elvek dolgában. Olyan áldozatokat követelnek tőle, a melyeknek megadása után már nem is mondhatná magát többé függetlenségi pártnak. Olyan feltételekről van szó, amikről beszélni is fölösleges, mert egyszerűen képtelenségek. Képtelenségek elsősorban Kossuth Ferencre, a függetlenségi párt vezérére.

Sulyos és jelentőséges beismerés, amit ma a függetlenségi párt hivatalos organuma tesz: a függetlenségi kabinet lehetetlen.

Már most, ha ez így van, kérdezzük: miért nem vonják le az urak ennek az igazságnak a konzekvenciáit? Lehetetlenségekkel szemben nincs jogosultsága és értelme a kísérletezéseknek és a dacnak. S ha az egyik út el van zárva, meg kell próbálni, eljutnak-e a másikon a célig?

Lukács nem vállalkozik.

Tegnap ismét felmerült a hír, hogy a kormány kibontakozási tervének kudarca esetén a kormány Lukács Lászlót akarja azzal megbízni, hogy kisebbségi kabinet alakításával próbáljon szerencsét. A szabadelvű táborban erre a következőképpen felelnek.

— Lukács László erőszakos kísérletezésekre nem kapható. A volt pénzügyminiszter audienciáján is kifejtette a király előtt, hogy csak parlamenti megoldásról lehet szó s meg kell találni a megegyezést a függetlenségi párttal.

Elmaradt miniszteri értekezlet.

A kormányválság úgy látszik még húzamos ideig fog tartani. Erre lehet következtetni abból is, hogy a ma délelőtti tervezett miniszteri értekezlet el fog maradni. Az elmaradás okát még pozitíve nem tudják.

Az ország és a bankkérdés.

Az országban mind nagyobb és nagyobb pártja keletkezik az önálló bankügyének. A tegnapi nap folyamán Székesfehérvár, Gyoma, Csikszereda, Zenta városok jelentettek be nagy népgyűléseket, melyeken az önálló bank mellett foglalnak állást. A gyűlésekre a képviselőket is meghívták.

— Nix dajcs Majesztét!
És odanyújtotta a hercegnek rózsapiros orcáját.

A trónörökös pedig megcsókolta és ezekkel a szavakkal bucsuzott el tőle:

— A mai estét sohasem felejttem el!

Kedves meglepetésben részesült egy alkalommal Győrött, a hol a »Tücsök«-ben vendégszerepelt.

Másnap Csukássy kir. közjegyzőéknél ebédelt, a hová a város előkelőségei is hivatalosak voltak.

Egyik köszöntő a másikat érte s a lelkes győriek nem fogytak ki az ünneplésből.

Mikor az utolsó köszöntő már elhangzott: a szoba egyik sarkában egész váratlanul megszólalt egy igazi tücsök és vigan csiripelgetett.

Blahánét ez a jelenet annyira meghatóta, hogy a kis tücsköt magával vitte a fővárosba.

Itt csiripelgetett aztán a művész nő szalonjában egész nyáron át, később a hűvös őszi idő azonban hallgatagrá tette a kis

mezei vitézt s egy napon mozdulatlanul találták meg egy muskátlivirág levelén . . .

Kolozsvári vendégszereplésekor történt, hogy Szereday Aladár, volt országgyűlési képviselő, aki akkor mint tartalékos tiszt szolgált a hadseregben, s a művész nő elé lépett és így szólt:

— Méltóságos asszony, ha holnap a vas-utra megy, a kaszánya őrséget tisztelegtetni fogom a magyar népszínmű fejedelmasszonya előtt.

Blaháné mosolygott ezen a kijelentésen, mert tudta, hogy az őrség csakis katonai föllebvallojának tiszteleghet.

Másnap reggel azonban, mikor kocsiján a kaszánya előtt a vasut felé hajtatott, megdöbbenve hallja, a mint az éppen inspenkiós Szereday Aladár a kaszánya kapuban »Gewehr heraus«-t kiált és csakugyan tisztelegtet az őrséggel . . .

Blaháné sajnálkozva beszélte el a jelenetet a pályaudvaron levő tisztelőinek is folyton azt emlegette, hogy miatta most majd milyen kellemetlen bajba keveredik szegény Szereday. Csak később tudta meg, hogy egy százados

barátjával összebeszélte s az őrség tisztelegése voltaképpen nem Blahánénak szólt, hanem a századosnak, akinek, megállapodásuk szerint, éppen akkor kellett menni, mikor a művész nő kocsija a kaszánya elé ért.

Egyik szerepéről, Szász Károly volt református püspök és poéta a »Vasárnapi Ujság«-ban a többiek közt a következőket írta:

Ki ne ismerné Finom Rózsit, a könnyűvért parasztemenecskék legfinomabbikát kedélyes vidámságával, fürge mozdulataival, egyszerű botlása dacára is nemes szívvel, csalódása után is szerető lelkével s vidám pacsi dalaival, amint azt Tóth Ede a »Falu rosszá«-ban megteremtette és Blaháné megalkotta? Taps fogadja, ha jó, taps kíséri, ha megy, hárta mosolyban és könyben, ejragadtatásban és elérékenyülésben nyilatkozik, dalai fölmelegítenek és elbájoznak, lehetetlen ellentállani, hogy meg ne ujrázzuk és mikor hallgatjuk, úgy tetszik, hogy reggelig elhallgatnók örömmel, csak ő győzze énekkel, mi nem fáradnánk el tapsolni.

Figyelmes,
finom női
kiszolgálás

Hideg konyha

PAIZS BÉLA
A VILÁG KÖZEPÉHEZ
BETHLEN-UTCA vendéglője és
kert-helyisége

Kőbányai sör. — Tisztán kezelt borok. — Családok részére külön lugasok.

Minden este
cigány
zene.

Kitűnő tekepálya.

A külügyminiszter lapja a Burián-ügyről.

— Ki kormányozza Boszniát? —

A *Freund Blatt* írja: *Bienert* báró miniszterelnök e hó 12-én az annexiós bizottságban tartott beszédjében kijelentette, hogy a jövőben Bosznia és Hercegovina igazgatásának összes fontos és elvi kérdéseire a közös minisztérium, mint ilyen befolyást fog gyakorolni. E bejelentést akként kommentálták egyes bécsi lapok, hogy ezzel Bosznia és Hercegovina igazgatásában egészen új állapot következik. Ezzel szemben rámutatunk arra, hogy az 1880. évi február 22-iki törvény a két ország igazgatását a közös minisztériumra bízta.

Erre a tényre hivatkozott *Bienert* báró, mint amely összhangban áll az idézett törvény betűjével és szellemével. Ha annak idején a közös pénzügyminisztérium delegátot arra, hogy Bosznia és Hercegovinában a kormányhatalmat gyakorolja, erre nézve célszerűségi okok voltak irányadók mind a mai napig, amelyek alapján szükségesnek látszott a Bosznia és hercegovinai kormányzást egy kézbe egyesíteni. Ezen intern berendezkedés alapján az igazgatást a közös pénzügyminiszter viszi a közös kormány nevében.

Ő felsége szuverénításának Bosznia és Hercegovinára történt kiterjesztése, valamint egy tartományi képviselőt külsőben álló választása szaporítja az igazgatás ügykörét és emeli az igazgatással járó felelősséget. Már ebből az okból is ajánlatos — s ez elől a jelenlegi közös pénzügyminiszter sem zárkózott el, — a törvényhozó szándékát megvalósítani oly módon, hogy a Bosznia és Hercegovina új igazgatása összes fontos és elvi kérdéseire a közös minisztérium, mint ilyen befolyást gyakoroljon. Ezen alapelvek gondosabb megvizsgálása tehát nyilvánvalóvá teszi, hogy *tisztán tárgyi megfontolásokról van szó és semminemű személyes tendencia nem játszik szerepet.* Természetes, hogy a közös minisztérium mindezen kérdésekben az 1880. évi február 22-iki osztrák törvény 2. szakasza és az 1880. évi magyar törvény 6. t.-c. értelmében a császár és királyi osztrák és a királyi magyar kormánnyal való megegyezésre van kötelezve. Végül egyes magyar lapok felfogását, mintha a fent említett bejelentéssel az alkotmányt különösen Magyarország közjogi helyzetét érintő kérdés vetetett volna fel, a felsorolt törvényes határozmányokra való utalással, tévesnek kell minősíteni.

Élet a Sport-téren.

A város egyik legszebb része a Rhedey-kert volna. Az oda vezető út, a kert helyes beosztása, az ottani tiszta levegő egész kincset képvisel s mégis a legelhanyagoltabb területe volt a városnak. *Glac* Antal főispán ezt a kincset felfedezte s az elhagyott területet valóssággal az életre keltette.

A mi derék és közszeretben élő főispánunk nem akarta ezt a szép területet parlagon hevertetni és hogy ott igazi pezsgő életet te-

remtsen, a Nemzeti Kaszinót nyárára oda telepítette. A nyári élet már tegnap megkezdődött.

A Kaszinó tagjai családtagjaikkal együtt mind megjelentek a Sport-téren és az eddig csendes terület egyszerre oly vidám lüktető életnek lett helye, hogy méltán irigyelhette volna meg tőlünk mindenki ezt a területet. Nem hiányzott onnan semmi, ami a társas élet szórakoztatására szolgál. Olyan kedve volt ott mindenkinek, hogy szinte nem lehetett a megjelentekre ráismerni. Így például a tavaszi akácvirágillattal telített üde friss levegő olyan jó kedvre hangolta *Glac* Antal főispánt, hogy dacára annak, hogy az ő kezében eddig még kártyát nem láttunk, úgy ütötte az alsózt, mint Bösörményi Géza dr. No természetesen azért itt sem ment házárdul a játék.

A főispánnak ez az ötlete, hogy ott életet teremtsen az egész nagyvárad intelligenciát megmozdította. A minden tíz percben közvetlenül közlekedő villamoskocsik öt órától valósággal öntötték a közönséget.

Ez a most született élet a jövőben csak fokozódni fog. Itt elárulhatjuk ugyanis, hogy *Glac* Antal főispán azon fáradozik, hogy a Rhedey-kertbe vezető séta-utat egészen a kert végéig megtoldatja, sőt a kert körül fogja vezetetni, oly formán, hogy így az egész út két kilométer lesz.

Az út kocsis- és séta-út lesz. Ez eddig nem volt Nagyváradnak. Kocsikörözésre hely nem volt, mert a Rákóczi-út keskeny erre a célra. Az új uton kerákpárokra külön rész lesz. Ezenkívül tervbe van még véve az is, hogy a kertet kibővíti a vágóhid felé.

Az így nyert terület, mely szintén be lesz fásítva *»Népkert«* elnevezést fogja kapni. Az elősoroltak természetesen csak egy év leforgása alatt valósulhatnak meg. Addig be kell érni a Sport-térrel, ahol hogy lesz pezsgőélet, azt a szinkör is garantálja, melynek közönsége föltétlenül felkeresi majd a szép kertet.

Mégis csak lesz bejelentési hivatal.

Az évek óta sürgetett bejelentési hivatal, melynek hiányát Nagyvárad fejlődésének fokával egyformán éreztük, végre talán szervezve lesz. A jogügyi bizottság ugyan a legutóbb tartott ülésen határozottan ellene volt a bejelentési hivatalnak, mégis tegnapi megváltoztatott nézetét és belátta, hogy egy folyton fejlődő város ma már bejelentési hivatal nélkül olyan, mint a süket-néma s ennek alapján kimondotta, hogy a bejelentési hivatal szükségnek tartja.

A jogügyi bizottság ülésén *Thury* László dr. főügyész elnökölt. A bizottság tárgyalás alá vette a bejelentési hivatal létesítése végett beterjesztett szabályrendeleteket. A bizottság mindjárt a tárgyalás kezdetén megváltoztatta az előbbi ülésen kifejezett véleményét és a bejelentési hivatal felállítását szükségesnek mondta ki. A bizottság ezen az alapon folytatta a tárgyalást. A beterjesztett három szabályrendelet tervezet

közül azt fogadta el, amely kizárólag a hivatal létesítésével foglalkozik.

A jogügyi bizottság, ha szükségesnek is találta a bejelentési hivatalt, mégis a szabályrendeletben kifejezett nagy arányokat lényegesen megváltoztatta. A tervezet szerint ugyanis a bejelentési hivatal egy alkapitány, egy fogalmazó, egy irodatiszt és 15 kézbesítőből állott volna. Ezt a bizottság oda módosította, hogy egy alkapitány, egy fogalmazó és 2 díjnok elegendő lesz a bejelentési hivatal teendőinek elvégzésére.

Ezt a személyzet redukálást nem véglegesen mondta ki a bizottság, hanem csak ideiglenesen olyan megjegyzéssel, hogy később, amikor a körülmények megkivánják, a személyzet számát emelni lehet.

A szabályrendelet ama részét, mely a hivatal működési körét határozza meg, a bizottság egyelőre elvetette, mert ez előbb a tanácsnak képezi feladatát.

A jogügyi bizottság ülésének határozata a törvényhatósági ülés elé fog kerülni, mely véglegesen dönt majd a hivatal felett. Tekintettel pedig arra, hogy a jogügyi bizottság a hivatal felállítását aránylag igen kevés költséggel véleményezi felállíthatónak, a törvényhatóság nem fog elzárkózni ezen nagyfontosságú intézmény létesítése elől.

UJDONSÁGOK.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani szíveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjék.

* **Rendkívüli megyegyűlés.** Biharvármegye törvényhatósága, mint már megírtuk, ma rendkívüli közgyűlést fog tartani. A közgyűlés tárgya lesz a katonai nevelő intézetekben megüresedett helyek betöltése. A megyegyűlést megelőzőleg a megyei függetlenségi párt ma délelőtt 9 órakor értekezletet tart a Széchenyi szállodában. A közgyűlés 10 órakor kezdődik.

* **Az élelmezési bizottság ülése.** A lakás- és élelmezési bizottságot a rendőrfőkapitány mára hívta össze a bizottsági terembe. A legújabb és szociális szempontból fölöttébb nagyra hivatott eme bizottság első ülésén szóba kerül az ópalotai kertészet részvénytársaságnak a városhoz intézett ama kérelme, illetve ajánlata, melyben a város által részvényeiből jegyzést kér. Ezen kívül kétségkívül lesz még más indítvány is, mert a piaci és lakásdrágaság hova tovább nagyobb mérvet ölt és épen ennek a bizottságnak a feladata, az, hogy eme kétségbeesítő állapotokon valamiképpen javítson.

* **Elutasított felelőbész.** Biharvármegye törvényhatósága a múlt évben fegyvertartási szabályrendeletet hozott és azt Nagyvárad vá-

Tennisz

színes női

színes gyermek

valódi amerikai

Chassala szandál

cipők

legjobb minőségben

REICHARD
áruházában kaphatók.

ros törvényhatóságának is megküldötte hasonló rendelet alkotása végett. A város azonban megtagadta a vármegye kérését, mire dr. Miskolczy Ferenc alispán a városi határozatot megfelelő felelősségre. A miniszter a felelősséget elutasította s a város határozatát jóváhagyta.

* **Keresztjáró.** Tegnap a keresztjárók második napján a váradoszlási i. plebánia templomból indult a körmenet a premontreiek templomába, hol Grócs Béla prépost kanonok sub infula szent misét mutatott be, Szilágyi Dózsa tanár pedig szent beszédet tartott. Ma az utolsó nap a Szt. László templomban reggel 8 órakor kezdődik a szertartás, innét a kapucinusok templomába megy a körmenet, ott mise és predikáció lesz s visszamennek a Szt. László templomba, hol befejezést nyer az ájtatosság. Kedvezőtlen idő esetén a kapucinusok templomában tartják meg az egészet.

* **A tenkei plébános jobban van.** Lindenmayer Károly tb. kanonok, tenkei plébános, ki, mint írtuk, hétfőn a szertartás végzése közben rosszul lett, mint örömmel értesülünk, már sokkal jobban van. Amily hirtelen jött a baj, olyan gyorsan javul, miért is a kiegészítésére küldött Mellau István képezdei hit-tanár is visszatér a napokban Nagyváradra.

* **A hadsereg gyors élmezése.** Aradról jelentik: A hadügyminiszteriumnak a hadsereg gyors élmezéssel való ellátását tanulmányozó katonai bizottság 35 tagja Aradra érkezett és hétfőn a Fehér Kereszt nagytermében Hausenblas Alfréd altábornagy vezetésével tanácskozást tartott. A bizottság innét Dévára ment, honnan átlövegolnak Szelistyre.

* **Nagyvárad vándorok Kolozsvárt.** A nagyvárad u. n. szabadgondolkodók átmenetek Kolozsvárra vendégszerepeini s egy ottani szabadgondolkodó társaság megalakítása céljából felolvasó ülést tartottak. A felolvasó ülést Dr. Lukács Hugó nyitotta meg, utána Dr. Váradi Zsigmond nagyvárad ügyvéd fejtegette a szabadgondolkodás lényegét. Majd Dr. Agoston Péter beszélt a szabadgondolat és oktatásról, fejtegetve a mai nevelés hibáit. Dénes Sándor a Holnap irodalmi társaság elnöke a szabadgondolat, művészet és irodalomról beszélt. Emőd Tamás a holnaposok verséből olvasott fel egy párat, köztük a saját költeményeit is. Ezzel a tárgysorozat kimerül-vén Dr. Lukács Hugó felolvasta az üdvözlő iratokat s egy rövid beszéddel bezárta a felolvasó ülést. A kolozsváriak közül kíváncsiságból elég sokan és elég türelmesen hallgatták végig a vendég szereplést, de még annyi hívót sem sikerült a vendégeknek maguk körül toborozniok, mint Nagyváradon. A mi a kolozsvári közönség magas intelligenciája mellett természetes is. Erre vall a legelső kolozsvári ujságnak, Bartha Miklós régi lapjának az *Ellenzeknek* a következő megjegyzése: A tegnapi ülés felolvasói ugyan kendőzik azt a törekvést, mikor akciójuk a haza és vallás ellen irányulna, de azért a sorok közt mégis vallomást tesznek a szabadgondolkodók haza

és vallás ellenes céljáról. *Ez a törekvés pedig el kell válasszon minden tisztességes embert a szabadgondolkodók táborából,* mely idegenből átvett félszeg eszmékkel megalakult már Kolozsvárt is. Mi azt hisszük, hogy a szabadgondolkodók ülésén megjelent nagyszámu közönséget csakis a kíváncsiság gyűjtötte össze, mert nem akarjuk elhinni, hogy Kolozsvár hazafias közönsége hazátlannal ülésezze.

* **Mozgó cukrászda.** Tegnapi számunkban megírtuk, hogy Scarzanella Hector olasz cukrász kérvényt adott be a városhoz, egy engedély iránt, melynek alapján ő tolokocsin a város külrészeiben fagyaltot és süteményt árulhasson. A helybeli cukrászok a kérvényről tudomást szerezvén panaszos beadványban kérték a várost, hogy Scarzanella kérvényét utasítsa el, mert annak az esetleges létesítése az összes helyi cukrászok érdekeit lényegesen sértene.

* **Mennyiért visznek egy levelet Braziliába?** A m. kir. kereskedelemügyi miniszter egyik leiratában az érdekeltek tudomására hozza, hogy a *Saõpaulói* (Brazília) cs. és kir. konzulátushoz közönséges 15 gramm súlyú levélért 300 brazíliai reis-t kell fizetni és hogy a válasz is fizetve legyen 45 fillér értékű franco jegyet, azaz bélyeget kell csatolni.

* **Közveszélyes patak.** A városon keresztül folyik a Párizs-patak. Ez a kis patak arról nevezetes, hogy a szabályozási terveinek elkészítésében még a Tiszát is fölülmulta, továbbá, hogy a városnak nem sok anyagi áldozatába kerül a tisztán tartása, mert ezt a szerepet a vezetőség az ég csatornáinak osztotta ki. Az idén véletlenül megtörtént, hogy a nagy esőzés dacára is a patak vize három nap alatt eltűnt s az egész meder piszkos zöld pocsolyákkal lett tele. Az erős napsütés következtében a patak oly kellemetlen kigőzölgést erjeszt, hogy este úgy kerülnek a Párizs-patak környékét, mint a szemétdombot. Most különösen, amikor oly erős meleg időre lesz kilátás, igen helyes volna, ha a város a közegészségi szempontokat szem előtt tartva nem a legközelebbi zivatarral akarná a patakot kitisztítani, hanem minél előbb maga gondoskodna erről.

* **Meteorhullás Tenkén.** Hazánkban rég nem tapasztalt természeti jelenség szemtanúi voltak tegnapelőtt este a tenkeiek. Ugy 8 óra tájban tiszta csillagos estén hatalmas, szemkápráztató sáv jelent meg az égen s a jó falusiak rémületére csaknem nappali világosság lett. E jelenség oka az ottani hozzáértők véleménye szerint egy meteor aláhullásából következett. Ember nagyságu tömeg zuhant le az égből közel Nyárszeg határában. Az óriási meteor szorgalmasan keresik, de ez ideig még nem sikerült a földet ráakadni. Az esetről jelentést tettek az országos meteorológiai intézetnél.

* **Szerencsétlenül járt munkások!** Botfejről értesít tudósítónk a következő szerencsétlenségről, melynek négy odavaló munkás lett az áldozata. A botfeji ipartelep kőbányájában dolgozott Magyar Pál három társával már hónapok óta. Ez ideig rendesen folyt a dolog a munka adók legnagyobb megelégedéssel nyilatkoztak a négy munkásról. Tegnap

előtt délután azonban váratlanul robbanás hírért jelentették az ipartelep vezetőségének. Rögtön kimentek a kőfejtő telepre, ahol szomorú kép tárult eléjük. 4 munkás véres testtel feküdt a földön. Megállapították, hogy gondatlanságból kifolyólag a puskaapor tartály felrobbant s a munkásokban kik épp a tartály mellett álltak, jelentékeny kárt okozott. Beszállították őket a kórházba, hol gondos ápolás alá vették a szerencsétlenül járt munkásokat.

* **Schlézinger a kofák közt.** Tegnap reggel a Nagyvásártéren a krumpli árusok közt hatalmas zavarodást okozott Schlézinger Mór helyi lakos, krumpli árus, aki 6 krumpliaruló kofa-asszonyba belekötött. Schlézinger, aki konkurrensin akart bosszút állani, az asszonyok krumpliját kiborította a földre s ennek tetejébe az asszonyokat nem éppen a legbizelgőbb jelzőkkel illette. Erre a hat asszony rárohant Schlézingerre és rútul megverték, megcibálták. Schlézinger erre visszavonult, de fél 11 óra tájban újra kezdte a támadást. Most már közel kezdte dobálni az asszonyokat. Közülük többeket meg is dobott. A felzúdult nép erre Schlézingernek esett, aki azután egy föltébb illetlen tettel, mozdulatával és ruhátlanságával a végsőkig bösztetle föl a tömeget. Lehet, hogy talán agyon is verték volna, ha a rendőr közbe nem lép és az izgága szemérmetlen embert be nem kíséri a rendőrségre. Schlézinger ellen folyamatosan tették az eljárást.

* **Meglopott vásárosok.** Beéli tudósítónk jelenti, hogy tegnap az ottani csendőrség letartóztatta Kovács Valért négy társával egyetemben, kik a csermői országon haladó vásárosokat meglopták. A kihallgatások folyamán kiderült, hogy az illető tolvajok, repszei cigányok, kik megleszték a vásárosokat s ha látták, hogy a kocsi gazdája alszik a bakon, hátul felhasították a kocsiponyvát s onnan mindenféle árucikkeket elemelek. A csendőrség átkísérte a tolvajokat a nagyvárad kir. ügyészségre. A megkárosított vásárosok aradmegyei emberek.

* **Innen-onnan.** A délvasut egyik II. osztályu kocsiában folyik a következő beszélgetés:

— Ismeri Siófokot?
— Ismerem, nagyon fejlődik.
— ?
— A fürdője pompás, a községnek középületei modernnek, van három temploma,
— Három?
— Igen. Egy katolikus templom a katolikusok részére, egy lutheranus templom a lutheranusok részére és zsidótemplom... a fürdővendégek részére.

*
Egy vidéki járásbíróság büntető-bírájához tegnap egy rövid kis jelentés érkezett egy környékbeli körjegyzőségtől. Szólt pediglen ez a jelentés a következőképen:

„Itt helyben, a községben X. X. jó módu ember hirtelen felakasztotta magát. Tettének oka részint ismeretlen, részint betegsége. A hulla további intézkedésig az elkövetett helyen függve hagyatott. Intézkedés kéri.”

A járásbírószágon jól nevettek ezen a jelentésen, de nem csodálkoztak rajta. Mert ugyanez a jegyző nemrégiben egy verekedésről a következő jelentést küldte:

„Kézének öklével úgy ütött a sértett fejének arcába, hogy az rögtön lábának térdére bocsátkozott.”

Tavaszi és nyári idény 1909.

Tavaszi és nyári idény 1909.

Előkelő uri divat szabóság!

Friedländer I. Izsó

Szent János-u. 4.

— Érttesitem a n. é. közönséget, és a tisztelt vevőimet, hogy a tavaszi és nyári idényre ujdonságaim megérkeztek. —

Fővárosi izlés!

Kifogástalan munka!

Modern szabás!

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Harang. (Blaha Lujza fellépte.)
Csütörtök: délután Elvált asszony, este Falurossza.
Péntek: Nagymama.

Blaha Lujza.

— A nagymama. —

A »nemzet csalogánya.« Abból az időből származik ez a név, a mikor még több volt bennünk a lelkesedés, az idealizmus. A mikor még jobban tudtuk szeretni azt, a mi a miért s a mikor a magyarságot előbbre tettük minden téren mindennél. Nekünk kellett küldö magyar csalogány, különb a többinél s meglelt a mi Blaha Lujzánk.

Az ő ma is, a mi csalogányunk. Amikor tegnap a Nagymama címszerepét eljátszotta, éreztük az igazi művészet, az istenáldotta tehetség kiváltságos nagyságát. Azért a művészetért, azért a tehetségért, melynek minden ize tiszta magyar. Blaha Lujza neve egygyé forrott a magyar művészet fogalmával. Csupa érzés, csupa őszinte közvetlenség, csupa derű és csupa báj. A hogy tegnap Szerémy grófnő szerepét bemutatta, az az alakítás a gyöngénősséggnek volt az ideálja. Ilyennek álmodta meg Csiky Gergely azt a bájos jószágos öreg nagymamát, a kit annyi gyöngéd vonással rajzolt meg. És az éneke, az a búbajos ének, mely annyi év közönségének volt igazi élvezete, az ma is a régi. Szívből fakad, szívhöz szól, az ember alig tud betelni vele, annyi féle a színezése. Hozzá a nagymama jószágos mosolya, kedves, öreges mozdulatai, zsörtölődő hangjában is szelidséggel, a ezt ki az alakítást látta, nem felejtheti el.

A közönség tüntető tapsokkal adott kifejezést elragadtatásának. A művész minden énekszámát viharos tapsok kísérték, felvonások közben vége-hossza nem volt a kibívásoknak s a legbájosabb nagymama egy remek hőteher csokrot kapott.

Az itteni szereplők minden tekintetben igyekeztek a nagy vendégművész mellett méltóképpen megállni helyüket. *Diósi Nusi* Mártija gyöngédségével s ha kellett, pajkos elevenségével egyaránt jól simult Blaha Lujza alakításához. Pompás két komikus alak volt *Hajnal Gyurka* és *T. Pogány Janka*, *Tódorka* és *Szerapin*. A haragos báró *Sik Rezső*ben, a csillapító teszteletes *Krasznayban* talált igen jó megismerősítőre. *Batizfalvi Elza*, *Toronyi Gózon*, *Angyal Ika*, mind tehetségük és tudásuk legjavát vitték színpadra. És ez az igazán jó előadás adhatott csak méltó keretet Blaha Lujzának; itt éreztük az ő nagyságát, az ő páratlan magyar eredetiségét, — a miből olyan jó volna mentül többet tanulni az unokáknak.

—r.

Blaha Lujza vendégjátékai. A nagyváradi közönségnek sok művészi szenzációban volt része az egész színpad alatt, de mégis, alig emléksünk olyan rendkívüli érdekfűzésre, mint

amelyennel Blaha Lujza vendégjátékai iránt viseltetik a publikum. Valósággal kapkodják a jegyeket és előre látható, hogy a bérletszűnet ellenére sem lesz képes a mi kis színházunk befogadni a közönséget. Ez az érdekfűzés teljesen indokolt is, a nagyváradi publikumnak talán utolszor van alkalma a világhírű vendégművész játékában gyönyörködni és mindenáron még egy utolsó kellemes emléket akar sorozni a Blaha Lujza alakjához fűződő, varázslatosan diadalmas színházi esték hódító hangulatához. A művész is kegyetes kötelességének tartja felkeresni azt a színpadot és azt a közönséget, amely tanuja volt első sikereinek és ahol hódító életpályáját megkezdte. A legfényesebb szerepeit választotta mostani, ünnepélyes vendégjátékaiul. Tegnap este kezdődött meg a vendégszereplése, a Nagymamával, ma este a Harang, szerdán a Falurossza és csütörtökön ismét a Nagymama főszerepeit játssza.

Elvált asszony. Csütörtökön ünnep délutánján a szezon egyik legsikerültebb operetjét, az *Elvált asszonyt* adják elő. Az ötletes, vidám darab minden előadása nagy közönség előtt zajlott le, bizonyos tehát, hogy a darab első délutáni előadását is nagy látogatottság mellett tartják meg.

IRODALOM.

☒ **Zászlónk.** A legelső magyar ifjúsági lapnak legutóbbi száma gazdag tartalommal jelent meg megint. Fő-cikke: »A franciák hős leánya«, melyben az orléansi szűz esetét írja le annak »boldog«-gá való ávarása alkalmából. »Pácban a Coriolán« című olvasmánya kedélyes, humoros, diák esnyt írt le. »Bepillantás a pókok titkába.« Nyugoti szelők keleten. Szűcs Istók (Iolyt) »Egy világhírű magyar utazóról.« stb. Sok apró tanulságos és kedélyes közlemény bővíti még a gazdag tartalmat.

Igazságszolgáltatás.

§ **Élített muzikus cigányok.** Tegnap délelőtt folytatódott az élesdi muzikus cigányok bűnpöre az esküdtbíró előtt. Dr. *Tan* ügyvéd önvédelemmel mentegette ifj. *Vencel* József tettet, ki apja támadóját egy baltával agyonütötte. *Vallay* József ügyész azonban replikájában határozottan meggyőzte az esküdtet arról, hogy a nevezett vádlott, gonosz szándékból mérte társa fejére a végzetes csapást, melybe pár nap alatt belehalt.

— Önvédelem — ugymond — nem lehet a je'len esetben, mert hiszen a vádlott a szomszédából hozta át a gyilkos szerszámot, tehát lett volna alkalma kikérülni az újabb összeűzést. Ő azonban ezt nem tette.

Az esküdték délelőtt 11 óra tájban vonult ki a tereméből verdikt hozatal végett, mely szerint ifj. *Vencel* Józsefet halált okozott súlyos testi sértésben bűnösnek mondták ki.

A kir. törvényszék mint esküdtbíró ezek után *Csulyok* Béla elnöklése mellett a vádlottat 4 évi fegyházra ítélte, míg *Kovács* Istvánt, ki szintén élénken vett részt a verekezésben s késéivel több sebet ütött *Vencel* Imrén, 2 havi börtönre és 20 korona mellékbüntetésre ítélte. A védelem a 92 § nem alkalmazása miatt semmiséget jelentett be.

TÁVIRATOK.

Bíró küldés a Polónyi—Lengyel-ügyben.

Budapest, május 18. A kir. Kuria tegnap foglalkozott a Polónyi bíró küldés iránti kérelmével. A legfelsőbb bíróság *Pongrácz Jenő* előadása után a bíró küldést mellőzte, ugyszintén mellőzte az új esküdték kiküldését. A tenti határozathozatal azzal az indokolással történt, hogy nincs semmi alapja annak, hogy a bíróság, vagy az esküdték elfogultak lennének ítéletük meghozatalánál.

Apponyi Albert Kolozsvárt.

Kolozsvár, május 18. Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter ma ideérkezett. A miniszter kolozsvári útjának az egyetem három osztályának megnyitása és a zászlóavatás szolgál alapjául. A miniszter útjának tisztán tudományos karaktere van.

Letartóztatott grófnő.

Lemberg, május 18. Szkrizinszka lengyel grófnőt a rendőrség kémkedés gyanúja miatt letartóztatta. A grófnő *Dobrzanszky dr. grófnak* a lemergi helytartóság kerületi biztosának volt a felesége. A grófnő az utóbbi időben igen gyakran fordult meg katonai körökben s ez szolgált alapul a kémkedés gyanújának.

Kávésok és pincérek harca.

Budapest, május 18. Az oly régóta húzódozó kávé-pincér harc végre kezd komoly képet ölteni. A pincérek elhagyják a munkát és a kávéházak pincérek nélkül maradnak. A kávévások tegnap kérvényt adtak be *Boda Dezső* főkapitányhoz, hogy engedje meg nekik, miszerint az esetben, ha a pincérek elhagyják a munkát, lányokkal helyettesíthessék őket.

Letartóztatott herceg.

Róma, május 18. Don Carlo Burbon de Monte herceg ma feleségével és fiával kiatomobilozott. A Margerita hidnál az automobil, melyet a herceg maga vezetett, három fiatal munkást elgázolt. Az egyik munkás meghalt, a másik haldoklik, harmadik súlyosan megsebesült. A herceget letartóztatták s a letartóztatást az ügyészség is fenntartotta.

A párisi postás-sztrájk.

Páris, május 18. A kormány további negyvenhat sztrájkoló postahivatalnokot elbocsátott.

Páris, május 18. A munkás-szövetség választmánya elhatározta, hogy éjjel felszólítja a párisi összes szakszervezeteket, hogy készüljenek a sztrájkra. A választmány ma délután újból összeült.

Nincs többé lábfájás

a Fő-utcán szerezzé be, mert az ő tőle vett cipőkben a tyukszem és bőrkeményedés eltűnik. Telef. 512

És ha ezt el akarja érni, úgy cipőszükségleteit okvetlen

ARANYI-nál

KÖZGAZDASÁG.

== Gyapjувásár Miskolcson. A miskolci hitelintézet termény- és áruaktárában június hó 21-én kezdik meg a gyapjувásárt; ugyanezen naptól kezdődik majd a beraktározás is.

A gabonatőzsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, május 18.

Buza ápr.	50 kilogrammonként	14.35
Buza májusra	—	13.97
Buza okt.	—	11.80
Rozs májusra	—	—
Rozs ápr.	—	—
Tengeri máj. 1909.	—	7.48
Tengeri jul.	—	7.75

Ertéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, május 18.

Osztrák hitelrészvény	—	634.—
Magyar hitelrészvény	—	738.75
Leszámlító bank	—	482.—
Rimamurányi	—	572.—
Osztrák-m. államvasuti részv.	—	697.50
Közuti vasut	—	552.—
Városi villamos vasut	—	269.—

Hivatalos árfolyamok

A budapesti áru- és értéktőzsde 1909. május 18.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	—	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	—	95.50
Osztrák járadék papírban	—	136.—
Osztrák járadék ezüstben	—	145.—
Osztrák járadék aranyban	—	97.25
Osztrák korona járadék	—	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	—	113.50
Osztrák magyar bankrészvény	—	197.50

REGÉNYCSARNOK.

FALUSI TÖRTÉNET.

VIG REGÉNY.

Írta: Faragó Béla.

(Folytatás.)

45

A rektor leszaladt borért. Barnabás szobájába távozott hirtelen átöltözni Stanci néni vacsora után látott. Mire a rektor a borral előkerült, már mindnyájan ott ültek ismét a tornácra.

Barnabáson látszott, hogy nagy dolog készül agyában. Vezekelt, gyönni is akar... A jó horból mohón hajtott fel egy pohárral. Bátorrágot ivott belőle.

— Kedves asszonyom, ma fontos dolgok állnak előttünk. El van-e készülve komoly, nagyon komoly tárgyalásra?

— Édes öcsém én mindig szeretem a szép szót, kivált ha kovász van benne. Beszélj!

Allandóan nagy választék van női férfi és gyermek harisnyákban, övekben, fésű-garnitúrákban, nyakkendőkben, sétatokban, keztyűkben, sapkáknak, mosó, fekete és fehér kötényekben, ajándék és disztárgyakban, üvegárukban, ridikülökben, gyermek-játék és gumi-babákban, china ezüst tárgyakban, szivar, cigaretta és pénztárcák-

— Én nem az vagyok, a minnek magam mutatom.

— Talán téged is kicseréltek?

— Az utóbbi napokban igen, de hajdában nem. Azzal, hogy nem az vagyok, minnek magam mutatom, csak azt akarom mondani, hogy ne tartsanak engem annak a romlatlan becsületes székegy góbének, hanem tartsanak engem a világ legelső naplopójának, ingyencélójának.

— Jaj uram fi, ne folytasd így, mert azt hiszem, hogy a vármegye börtönéből minden rab kiszabadult és itt buvik el az udvaromban...

— Jóbb félni, mint megijedni, kedves asszonyom. Féljen, de ne ijedjen meg. — Lopni nem loptam, nem gyilkoltam meg mást a tehetségesen kívül. Szegényesen, az anyai jótekonny, — gyengéd nevelés nélkül nőttem fel.

— Bizony szegény anyád kevéssel születésed után meghalt.

— Négy hónapra. Atyám nem ért rá, hogy gyermekkoromban azokat a tanácsokat adja, a mit az anyák adnak. Felölttem, mint a fű. Mikor felnőttem, iskolába adtak. Másoknak jobb sorsa, szebb ruhája volt, mint nekem, ez ingységgel töltött el. Apró bosszantgatásokkal töltöttem időmet. Nem tanultam. — Szép eszem volt, így is ragadt rám elég. Tanáraink jótéményekben részesítettek, én ezért halálos ellenségek lettem. Az a gyöngédtelen gög ébredt föl bennem, miért vagyok én rászorultva? Ők dacos viselkedésem miatt jóakarólag korhóltak. Oda hagytam az iskolákat, s mint vándor színész elszöktem egy társasággal.

— Mint vándorszínész?

— Ugy van, kedves Stanci néni, de nem maradtam ez. A becsületes sovány kenyer nem volt inyemre. Nekem cifra fényes élet kellett, hogy pénzzel fitogtathassam magam esztétikailag volt tanáraink és tanuló társaim között. Az ördög segítségemre jött.

— Csak tán nem?

— De hisz az ördög jött segítségemre. Egy pár ezer forintot nyertem a kis lutrin... Ekkor már életbiztosítási ügynök voltam s nagyon sok embert ismertem meg. Megtanultam jól kártyázni és billiárdozni. Egyszer aztán az ördög megszűnt pártolásom lenni. Ekkor úgy szerepeltem mint báró s több főúri helynek valódiságos királya voltam. Egy ilyen tündő helyen egy krajcárig elvesztettem a pénzem s megszököttem a fürdő tulajdonos leányát Anasztáziát.

— Anasztáziát! azt az asszonyt, ki magát itt a halhatatlanság ügynökének nevezte s a ki most a mi házuknál él — Budapestben?

— Igenis azt, a mint itt magát nevezte, Kelentöldi Anasztáziát. Atyja egy patikáriushoz akarta nőül adni. Ugyanolyan gondolkodású volt mint én, többre becsült egy cifra hímpléért az egyszerű, de becsületes embernél. A legelső állomáson megesküdünk. Egy jó lelkű pap minden irás nélkül megkötötte házasságunkat. Nőmnek ékszerei csak talmi ékszerek voltak. Kisült, hogy a fürdő tulajdonos csak nagybátyja. Ujra szinpadra léptünk... Egy bécsi igazgatóval ismerkedtem meg, ki nekem három ezer forintot ígért, ha egy kiállítás darabjához sikerül nekem egy magyar szépséget szerződtetni.

— Rettenetes. Hiszen ez emberevőtől sok volna.

— Ez még mind semmi...

— Mind semmi?...

— Tessék csak figyelni... Erre a három ezer forintra nekem azért volt szükségem, hogy a nőmet elvilljak, mert nagyobb kalandor volt nála. Nem egymásnak voltunk teremve... Ebben a reményben elváltunk, azt az ígéretet téve egymásnak, hogy egyik a másikat kifizetni, i. e. az, a ki pénzhez jut. A darab csak a szép nőből függött, én két és fél évet kötöttem ki magamnak s becsület szavam adtam, hogy a legszebb nők egyikét viszem fel hozzá Bécsbe.

— Borzasztó ember!

— Időközben egy fényképész magyar szépségnek albumára gyűjtött arcképeket. Egy igen szép leány fényképére ez volt írva: Mézes Ilona Pircéd...

— Mézes Ilona!!! kiáltott közbe Stanci néni.

Barnabás majdnem kimerült, kénytelen volt inni. A rektor és Miklós bácsi követték példáját, azután újra telve Barnabás beszédének elejtett tónalát:

(Folyt. köv.)

A szerkesztőség felhívása

Dr. VUOSKIOS GYULA.

Valódi perzsa szőnyegek feltűnő olcsó árban árusítatnak Nagyvárad, Rákóczi-ut 3.

NYILTTÉR.

Képeslap nagy áruház!

Benkő Artur

könyv- és papirkereskedése
Modern Antiquariuma

Nagyvárad, Rákóczi-ut 10.

Helyi és vidéki telefon szám 870.

Allandóan raktáron vannak a világ-irodalom újabb és nevezetesebb termékei, melyekből kiválasztva megtekintésül is küldök. Hazai és külföldi jogi és technikai munkák, dísz- és ajándék-művek, ifjúsági iratok, képek-könyvek, regények gazdag raktára. Tan- és segédkönyvek, továbbá az összes tanintézetekben szükséges könyvek nálam előnyösen és gyorsan beszerezhetők. Elfogad megbízást könyvtárak berendezésére és felszerelésére, meglevők kiegészítésére és állandó karbantartására, ugyancsak előfizetéseket a világ összes lapjaira a leggyorsabb kézbesítés mellett. (Ödön) Antiquarium könyvek fel a on. Papíráruk, levélpapír, díszdobozok. Zeneműraktár. Írószerek és modern iroda berendezések nagyválasztékban.

ban, utazó kofferekben, kosarakban

Friss és Társánál

Rákóczi-ut.

Telefon 130.

Apró hirdetések

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűből 8 fillér.
A legkisebb hirdetés 40 fillér.
 Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban: Szilágyi
 — Dezső-utca 5. sz. alatt. Telefon szám 263. —

Fontos mindenkinek

tudni, hogy üvegezést, kép
 rámaázást legolcsóbb árban
Goldberger üveg és por-
 cellán kereskedő készít.
 Ugyanott egy puld eladó.
 Tanulók felvételnek Teleki-
 utca Weisz Károly-ház (Jó
 Lajos mellett.)

Princess mellfűző

Párisi ujdonság csak Ro-
 senzweig Rózánál Rákóczi-
 ut kapható.

Legszebb

kivitelű nyomtatványokat
 a Szent László-nyomda ké-
 szít. Nagyvárad, Szilágyi
 Dezső-utca,

Lakás

keresőknek ajánljuk pró-
 bálkozzanak meg a Tiszán-
 tul apróhirdetéseivel.

Egy

használt puld és pénztár-
 asztal eladó. Nagyvárad
 Hitelbank Kossuth Lajos-u.

MOSKOVITS

anatomiai cipők a leg-
 jobbak.

Egy

jó állapotban levő salon-
 garnitúrát keresek megvé-
 telre. Cím e lap kiadójában
 megtudható.

FORMENTHOL

Kéz- és lábizzadás ellen

a legjobb szer

Hűsít!

Szagtalant!

Ára 80 fillér.

Kapható az »ARANYAS« gyógyszerárban
 Nagyvárad, Szent László-tér.

Belépési felhívás a 7-ik évtársulatba.

A Belvárosi Takarékpénztár kebel-
 ben alakult **Belvárosi Takarékszövetkezet** minden év január és
 július elsején egy-egy három évig tartó
 új évtársulatot nyit. Mindenki tetszés
 szerinti számban jegyezhet üzletrészeket
 s minden üzletrész után hetenként 20
 fillér fizetendő, melynek összege a három
 év elteltével a felmerülő haszonnal
 együtt fog az üzletrészeseknek vissza-
 fizetelni.

A szövetkezet célja a takarékoságot
 előmozdítani s a tagok hiteligenyeit kielé-
 gíteni. Szövetkezetünk tehát amellyel,
 hogy a **takarékosság ügyét szolgálja**
 tagjainak betéteik négyötödrésze erejéig
 kölcsönt is nyújt.

Felvételidő üzletrészenként 10 fillér
 s az első betét befizetésekor min-
 denki megkapja a saját nevére kiállított
 betéti könyvecskéjét.

Vidéki tagok a heti befizetéseiket be-
 fizetési lapok útján teljesíthetik.

Szövetkezetünk igen tisztelt tagjait,
 valamint mindazokat, kik szövetkezetünk
 tagjai óhajtanak lenni felkérjük, hogy a
 felvétel iránt intézeti helyiségünkben (Rá-
 kóczi ut, Barts—Óvári palota) bármikor
 jelentkezni sziveskedjenek.

A Belvárosi Takarékszövetkezet
 Igazgatósága.

Körösi János

papi- és polgári szabó
 NAGYVÁRAD, Körös-utca 44. sz.

Tisztelettel értesitem az uri
 közönséget, hogy nálam

a legjobb szabásu öltönyök

készülnek bármily kivitelben,
 igen szolid árak mellett. Egyben
 megemlítem, hogy szabászatomat
 Londonban tanultam, amelyről
 bizonyítványt bármikor felmu-
 tathatok. — Pontos kiszolgálás.

Modern szabás!

Olcsó árak!

Friss tea, vaj

Raffia
 Rézgálicz
 ojtó pamut

legolcsóbb beszerzési forrása

Mezei János és Társa

fűszer- és csemege-üzletében

Nagyvárad, Szent László-tér.

Nagyvár. di Takaréktár épület

Telefon 249. Telefon 249.

Friss töltésű ásványvizsek, málna szörp.

BARTA IMRE

SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
 NAGYVÁRAD, Szilágyi Dezső-u. 29.

ELVÁLLAL: Szobafestést,
 mázolás, tapétázást és min-
 den e szakmába vágó mun-
 kát olyan árban, melyért
 — senki el nem készíti. —

KITŰNŐ AJÁNLATOK!!

Csak a hölgyeket érdekli,

hogy hosszú éveken külföldön vol-
 tam és tanulmányutam befejezte után

Nagyváradon,

Arany János-utca 2. szám

alatt női ruhaszalont nyitottam.

Készítek modern princess-ruhákat,
 angol kosztümöket, izléses toalet-
 teket, stb. stb.

Kitűnő kifogástalan szabás.

Rendkívül olcsó árak.

:: Egyetlen kísérlet meggyőz mindenkit. ::

A hölgyközönség pártfogását kéri kiváló tisztelettel

Heller Jakab.

Félix gyógyfürdő.

■ Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett. ■

Európa leggazdagabb forró kénés hőforrás, viz hőfoka 50° Celsius. Gyógy-
 javallat fürdő alakjában, csusz (reuma) és köszvény ellen. Női betegségek-
 nél, idült méh és petefészek gyulladások, méh-hurut, medencebeli sejt-szövetlob
 és izzadmányoknál. Ivógyógymód alakjában, idült gyomor-bántalmaknál, ma-
 kacs székrekedésnél, maj és epehólyag betegségek-
 nél, meglepő gyógyhatás. Tükör, kád, mór, szénsav és Iszap fürdők.

1908 évben 8600 állandó fürdővendég.

Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 250 kényelmes lakó szoba, kitűnő
 vendéglők, jutányos étlap árak, állandó elsőrendű cigány zene, vasárnapon-
 ként katonazene, tennis pálya, gondozott sétautak 200 holdas park. Május
 1-től 16 vonat közlekedik naponta. Posta, távirat, interurban telefon.

Curtaxe és zenedíj nincs! — Prospektust küld az igazgatóság!

A Püspökfürdő

május hó 1-én

a nagyközönség számára megnyílt.

A fürdő híres gyógyvize a legkülönbözőbb betegségben bámulatos gyógyulást idéz elő. Vonatközlekedés naponta hatszor a nagyvárad állomásról. A vendéglőben kitűnő konyha és pince. A szállodában teljes kényelem. Mérsékelt árak. — A fürdőben újonnan berendezett, nagyszabású uszoda. A Fürdővonatok májtól kezdve közlekednek. A fürdőtelepen Parcsi Testvérek első csabai zenekara játszik.

Minél számosabb látogatást kér

Kernáts János fürdőbérlet.

Nem szenved veszteséget az uri közönség, ha ruhaszükségletének beszerzése előtt az árak olcsóságáról és előnyös összehasonlításról meggyőződik

Dragán József

uridivatszabó

Nagy Sándor-utca 1. szám alatti üzletében.

REISZ MIKSA

békéscsabai butor gyárának

nagyvárad telepe

KOSSUTH LAJOS-utca 7. szám alatt.

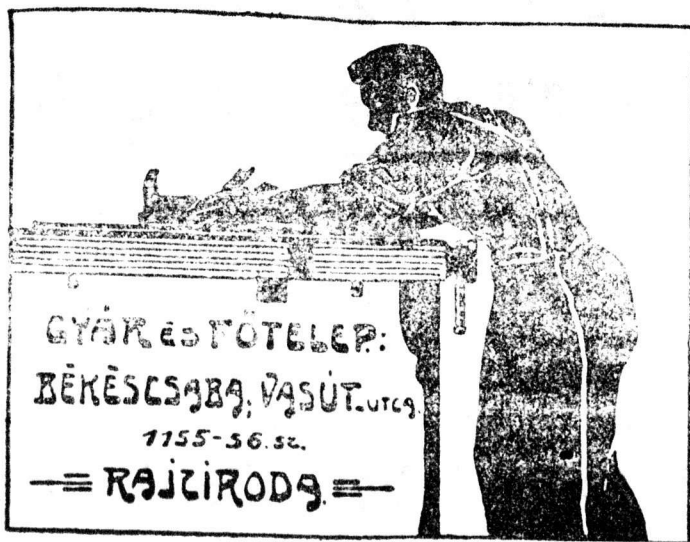
Polgári és finom kivitelű lakásberendezések különleges készítése!

Eladás:

nagyban és

kicsinyben

Eredeti gyári árban

Nagy készlet,

modern vas és

rézbutorokból

Szolid gyártmány!

Nagy megtakarítást érhet el, ha közvetlenül a készítőnél vásárol!

Telefon:

Nagyvárad sz.

Békéscsaba 20. sz.

Interurbán.